

KOMUNIKACE S PACIENTEM SE ZÁVAŽNÝM ONEMOCNĚNÍM

Otázka B 5 - Sdělování pravdy

Komunikace s pacientem se závažným onemocněním

- ✘ Podávání veškerých informací o diagnóze, prognóze a terapii je plně v kompetenci lékaře
- ✘ Legislativa (zákon 372/2011 Sb.), akceptace přání pacienta, individuální přístup
- ✘ Sestry znají fáze přijetí závažného onemocnění a možné reakce na nepříznivou zprávu
- ✘ Sestry si dovedou představit obavy vážně nemocných
- ✘ Sestry mají znalosti a dovednosti zvolit vhodný přístup v péči o pacienty, vést s pacienty hovor, vyslechnout je,

Informace o zdravotním stavu pacienta a o navržených zdravotních službách

§ 32

(1) Pacient se může vzdát podání informace o svém zdravotním stavu, popřípadě může určit, které osobě má být podána. Záznam o vzdání se podání informace o zdravotním stavu a určení osoby, které má být informace o zdravotním stavu podána, je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi; záznam podepíše pacient a zdravotnický pracovník. K vzdání se podání informace o zdravotním stavu se nepřihlíží, jde-li o informaci, že pacient trpí infekční nemocí nebo jinou nemocí, v souvislosti s níž může ohrozit zdraví nebo život jiných osob.

(2) Informace o nepříznivé diagnóze nebo prognóze zdravotního stavu pacienta může být v nezbytně nutném rozsahu a po dobu nezbytně nutnou zadržena, lze-li důvodně předpokládat, že by její podání mohlo pacientovi způsobit závažnou újmu na zdraví. Podle věty první nelze postupovat v případě, kdy

- a) informace o určité nemoci nebo predispozici k ní je jediným způsobem, jak pacientovi umožnit podniknout preventivní opatření nebo podstoupit včasnou léčbu,
- b) zdravotní stav pacienta představuje riziko pro jeho okolí,
- c) pacient žádá výslovně o přesnou a pravdivou informaci, aby si mohl zajistit osobní záležitosti.

Fáze přijetí závažného onemocnění dle E. Kübler-Ross

- 1) Šok, popření
- 2) Hněv, vzpoura
- 3) Vyjednávání
- 4) Smutek
- 5) Smíření

Reakce na nepříznivé zprávy:

- Přijetí
- Přijetí v racionální rovině
- Přijetí v emoční rovině
- Odmítnutí

Obavy nemocných – př.

- ✘ Strach z poruchy integrity těla
- ✘ Obavy ze smrti
- ✘ Ztráta schopnosti ovládat tělesné funkce
- ✘ Strach z průběhu léčby, onemocnění, sociálních interakcí

✘a stále dokola:

Akceptujeme pacienta, nekritizujeme, používáme nedirektivní styl komunikace, vyjadřujeme pochopení (obav, strachu, nepříjemných pocitů), zrcadlíme pocity pacienta, volíme přiměřený způsob komunikace, působíme autenticky....

Neupřímné vystupování působí kontraproduktivně!

Komunikace s pacientem se závažným onemocněním

- ✘ Pacienti často vyžadují od sester pozornost, mají potřebu někomu sdělit své obavy, pocity, nalézt odpovědi na nevyřčené otázky...
- ✘ Záchytné body pro komunikaci:
 - Akceptace diagnózy
 - Přijetí změn
 - Nalezení (ukotvení) životního cíle/vůle k životu

✘ Komunikace s umírajícím

Sestra by měla mít vyjasněný vlastní postoj ke smrti a umírání.

- Způsob komunikace volíme dle stádia přijetí závažného onemocnění.
- **VŽDY** je důležité projevit zájem, nepředstírat, nepřehánět a **nebát se** s umírajícím hovořit.

Komunikace s pacientem se závažným onemocněním

- ✘ Komunikace s pozůstalými
 - Způsob podání zprávy o úmrtí - dle zvyklostí pracoviště
 - Veškerý personál by měl zachovávat společenské zvyklosti (projevit soustrast, apod.)
 - Umožněte pozůstalým projevit své emoce
 - Hovořte stručně, nazabíhejte do detailů
 - Nabídněte pozůstalým další schůzku pro pomoc s formalitami
 - Veškerá komunikace by měla být vedena v důstojném duchu včetně předání pozůstalosti.

- ✘ Komunikace s chronicky nemocným
 - Sociologický pohled na průběh onemocnění
 - Přijetí/vyrovnání se s chronickým onemocněním závisí na: osobnosti nemocného, charakteru onemocnění, důsledků nemoci, sociálním zázemí

× Komunikace s chronicky nemocným

Protipóly přístupu chronicky nemocného
k léčbě

odmítnutí léčby

závislost na péči

- ✘ Komunikace s chronicky nemocným
- Zásady komunikace s chronicky nemocným:
- Vyjadřujte pochopení s náročnou situací nemocného
 - Akceptujte nemocného
 - Věnujte pacientovi čas (i přes dlouhodobé hospitalizace apod.)
 - Poskytujte pacientovi veškeré relevantní informace, které požaduje a které by mohl potřebovat
 - Posilujte samostatnost pacienta